

Nr 31.

Av herr **Hage**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 1, angående extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918 och tills vidare under år 1919 åt befattningshavare i statens tjänst.*

Då riksdagen går att fatta beslut i en fråga, som omfattar en så stor och efter så olika avlöningsprinciper avlönad kår som landets stats-tjänare, är det ej så mycket att förvåna sig över om riksdagen ej skulle i varje detalj kunna överblicka konsekvenserna av de fattade besluten och om alltså på en eller annan punkt åstadkommes ett beslut, som leder till uppenbar orättvisa. Men om detta sedan kan konstateras, bör det vara riksdagens plikt att söka göra något för att rätta till misstaget.

Ett sådant beslut skall här påpekas, vilket man kanske ej kunde förutse, då beslutet vid senaste riksdag fattades, men som trätt i dagen under beslutets tillämpning.

Mitt påpekande härvidlag gäller den omständigheten, att befattningshavare i såväl ordinarie som icke ordinarie anställning ej under år 1918 erhållit den s. k. grundplåten i det fall, då befattningshavare varit ledig för fullgörande av sin värnplikt vid 1918 års ingång samt denna ledighet sträckt sig utöver januari månad.

Denna praxis har grundat sig på vissa tämligen oklara bestämmelser i kungl. kungörelsen om krigstidstillägg (Svensk författningssamling 138) och särskilt på ordalydelsen i § 4 i nämnda förordning, där det heter: »Befattningshavare, som är tjänstledig för offentligt uppdrag eller för sjukdom eller som åtnjuter semester, ferier eller därmed jämförlig tjänstledighet, skall under sådan ledighet icke vidkännas något avdrag å honom tillkommande krigstidstillägg.

Bihang till urtima riksdagens protokoll 1918. 4 saml. 13 häft. (Nr 31—33). 1

Befattningshavare må icke på grund av annan tjänstledighet vid årets början, som ej sträckt sig över längre tid än januari månad, förlora rätt till krigstidstillägg enligt § 1 mom. 3.»

Det är efter allt att döma den senare delen av paragrafen, som varit anledning till att nämnda befattningshavare gått förlustig den s. k. grundplåten. Nu förefaller det, som om tjänstledighet för fullgörande av värnplikt i överensstämmelse med andan och lydelsen i paragrafens första del måste anses vara jämförlig med tjänstledighet för offentligt uppdrag. Det är därför kanske tänkbart, att de 365 kronorna (grundplåten) utan vidare hade kunnat utbetalas. Men oavsett huruvida vederbörandes tolkning är riktig eller ej så har här åstadkommits en orättvisa mot dem det här gäller, då utanordning av grundplåten ej skett. Ty det torde vara svårt att finna någon bärande motivering för att endast de befattningshavare, som voro tjänstlediga under januari månad, icke skola erhålla grundplåten, under det att t. ex. de som togo tjänstledighet den 1 februari och äro lediga hela året skola erhålla densamma. Som exempel kan också anföras, att de befattningshavare som efter fullgjord värnplikt inträdde i tjänstgöring den 5 februari icke erhöilo någon grundplåt. De, som däremot voro i tjänst under januari och februari och erhöilo tjänstledighet i början på mars till och med årets slut, torde däremot ha allesammans erhållit grundplåten. Och likväl ha de förra tjänstgjort i det närmaste under 11 månader och de senare endast något mer än 2.

Men härtill kommer en omständighet, som ytterligare motiverar, att grundplåten bör utgå jämväl till de befattningshavare, som fullgjorde värnplikt under januari månad. Flera verks styrelser ha nämligen måst utanordna ett särskilt krigstidstillägg av en krona per dag till sin extra och tillfälliga personal. Denna krona utgör följaktligen en motsvarighet till den grundplåt, som utgår till den ordinarie och extra ordinarie personalen.

Kan man tänka sig något mera absurt än att en person som nu antagits under årets lopp i mer eller mindre tillfällig anställning erhåller en krona om dagen som ersättning för grundplåten, under det att en fast anställd, som fullgjort en medborgerlig plikt, icke skall komma i åtnjutande av en liknande förmån?

Med hänvisning till vad här ovan sagts, kan man påstå, att det är en synnerligen rimlig och rättvis begäran som härmed framställes; nämligen att riksdagen nu skall söka rätta till denna orättvisa genom att giva nämnda befattningshavare utöver det extra krigstidstillägget ett

tillskott, som motsvarar den förlust, som vederbörande gjort genom ovannämnda bestämmelses tillkomst.

Det yrkas alltså,

att riksdagen måtte besluta, att det i Kungl. Maj:ts proposition nr 1 föreslagna extra krigstidstillägget skall för befattningshavare, som på grund av åtnjuten tjänstledighet för värnplikt vid 1918 års början erhållit minskning i krigstidstillägget, ökas med det belopp, varmed befattningshavarens krigstidstillägg av denna anledning reducerats.

Stockholm den 9 november 1918.

Ernst Hage.

